

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dvx Spiritvalis

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.Xiii.

Cap. XV. De amabili Iesv Christi cognitione, qua est in Sanctiſſimo altaris Sacramento: ac de septem stupendis rebus, quas in se includit, cum admirandis virtutibus & exemplis perfectionis, ad eundem ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48784](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48784)

eorum memoriam, vt semper de te cogitent intellectum, vt tibi credant, teq; cognoscant, voluntatem, vt te diligant; potentias & sensus eorum, vt tibi pareant, corpus & animam, vt in tuo seruitio occupentur; eorum fortunas, honorem, delicias, salutem, & vitam, vt sint tue gloriæ instrumenta. Sed quid mirum, si omnia eorum ad te trahas, siquidem eadem omnia te inueniunt? trahe me, Domine, ad te, vt amem te, sicut me amas; transforma Spiritum meum in tuum qualem tu habes in ista cruce. sit vna virtusq; crux, vt tecum sim confixus ei, amoris celestis tanta firmitate, vt nec vitæ prosperitates, nec mortis amaritudines à cruce me separant, donec per eam me tibi coniungas in gloria æternam.

CAPVT XV.

*DE AMABILI IESV CHRISTI
cognitione, qua est sanctissimo altissimi
Sacramento: ac de septem stupendis rebus,
quas in se includit cum admirandis vir-
tutibus, vi exemplis perfectionis, ad eum
dem cognoscendum perpendendis
ac meditandis.*

His medijs, quæ in hoc exilio habemus, ad discendam & affe- quendam eminenter beneuolam & vnitivam Dei Domini nostri, eiusq; filij Iesu Christi cogniti- onem altissi-

DUX SPIR
P. DE PONTE

nem, altissima, accommodatissima, efficacissima ac potentissima est cognitio sanctissimi Altaris Sacramenti: in quo ipsemet Christus D.N. inclusus latet, vicē subiens libri in triplici excellentia. *Prima* est, quod nobis det copiosissimam materiam legendi & cognoscendi quicquid in toto libro suæ vitæ descripsit, à sua incarnatione vsque ad mortem, & in cœlos ascensionem: quorum omnium instar est pugillarium, & memorialis excellentissimi, sicut ipsemet Dominus suos Apostolos monuit, cum dixit: *a quotiescunque feceritis, quæ ego iam feci, facite in meam commemorationem.* Et prius idem prædixerat David: *b memoriam (inquit) fecit mirabilium suorum misericors & miserator Dominus: escam dedit trimentibus se.* ET hinc oritur *secunda* excellentia; quæ in animæ viscera immittat quicquid idem in se habet scriptum: ingreditur enim tanquam cibus, ut imprimatur & obfignetur in corde. Neque enim nouum quid est, (ut proximo capite diximus) quod velit Deus libros suos, non solum legi, sed etiam comedi, ut virtutem quam habent, comedenti communicent hinc enim ad literam impletur, quod præcepit, dilecto suo discipulo, cum dixit: *c accipe librum & deuora illum; & quod dixit Sponsæ: d pone me ut signaculum super cor tuum.* Ex quo fit ut liber hic miro quodam modo nos doceat, illustret, afficiat, transformetque in Iesum Christum Deum & hominē verum, cum quadā humanitatis ac diuinitatis eius iucunda & vniuersa

1.

a Cor. 11. 24.

b Psal. 110.

2.

c Apoc. 10. 9

e Ezech 3. 1.

d Cant. 5. 6.

comun-

coniunctione, quæ perfectam nostri Spiritus cum diuino coniunctionem efficit: in quem finem illud est institutum, eoque tendunt duo illi modi illud manducandi, *sacramentalis* videlicet, cum re ipsa Sanctissimum Sacramentum sumitur; & *spiritualis*, cum legimus, meditamur, & reliqua ruminamus, quæ in eo continentur: exstimulata vehementer fide, ad bene penetranda, eo quod liber sit clausus *espiritibus*, septem rerum difficillimarum, quas in se habet obsignatus: quæ tamen res si fides eas bene penetrat, fiunt septem res admirandæ & iucundissimæ, in quibus paret diuinæ excellentiæ & perfectiones. Ne autem diffidas, audi *tertiam* huius libri præstantiam, quod licet contineat in se Magistrum ipsum à quo scriptus: qui etiam illum declarat, sententiam aperit, ut capi possit. ipse siquidem est agnus, qui aperuit septem sigilla alterius libri obsignati, ut intelligi possent: & miro quodam modo ipsemet est liber, & Magister, & cibus & potus, arctatus ad vnum exiguum bolum iuxta *Isaiæ* Prophetiam dicentis: *Edabit vobis Dominus panem arctum, & aquam breuem. & non faciet auolare à te ultra doctorem tuum: & erunt oculi tui videntes præceptorem tuum.* quæ promissio etsi præcipue intelligatur de tempore, in quo Christus Dominus, noster homo factus prædicauit, legem suam Euangelicam in hoc mundo, fundatam in crucis coarctatione, & redactam ad duo charitatis præcepta: potest nihilominus eadē promissio intelligi de hoc diuino Sacramento,

e Apoc. 5. 2.

f Isai. 50. 20

s Hiero ibi

DUX SPIRITUS
P. DE PONTE

Sacramento, in quo ipsemet Christus, Deus & homo verus, carnem & sanguinē suam ita angustavit, ut totus & integer sit in parva panis illius buccella, & exigua vini quātitate, admixta aquæ guttula, in memoriam pressurarum, & angustiarum, quas in passione sua pro nostra reparatione sustinuit; & ut inde nos doceret, non verbis externis modo, sed præcipuè exemplis diuini & inspirationibus, arctam viam mortificationis, cordibusq; nostris imprimeret viam & abbreviatā legem gratiæ & charitatis. Cui muneri ita constanter ac perseveranter attendit, ut propheta dixerit: *non faciet vltra auolare doctorem tuum.* licet enim, post suam Resurrectionem, assumpserit alas aquilæ, & volauerit ad cælum Empyreum: *ut iam eum non videas in propria figura humana;* in hoc tamen Sacramento nunquam auolabit, aut a te discedet vsque ad finem sæculi: ideoque tui oculi videre semper possunt præceptorem tuum: licet panis viniq; accidentibus velatum. Confidens itaq; sublimis huius Magistri virtuti, incipere poteris legere ac meditari septem illa mirabilia & stupenda prodigia, quæ fides nobis reuelauit in hoc libro viuo, & pane vitæ: legendo quoque in ipsis prodigijs virtutes cælestes, quæ per illas significantur; aut in eis exerceat ipse Magister, quia ea instituit, ad ostendam infinitam suam sapientiam, & charitatem; sed prius corroboranda fides tua est celebri illa S. Augustini sententiâ: *si ratio queritur non erit admirabilis: & si queritur exemplum,*

Epist. 3. ad
Volusian.

non erit

non erit singularis. Fateamur itaque Deum posse aliquid facere, quod nos non possumus intelligere: in huiusmodi enim operibus tota ratio ipsius facti, est omnipotentia facientis.

§. I.

De coniunctione Dei & hominis cum
speciebus Panis &
Vini.

PRIMUM prodigium, quod in hoc divino libro resplendet, est stupenda quædam coniunctio, sicut superius dicebamus, duarum rerum à se inuicem plurimum distantium accidentium videlicet panis & vini cum corpore & sanguine Christi veri Dei & hominis, in eadem integritate ac maiestate, qua est in ipso coelo. Quid igitur admirabilius, quam rem adeo vilem & terrenam coniungi rei adeo sublimi ac diuinæ? Hoc est admirandum illud quod Propheta dixit Zacharias: *a Quid bonum Dei est, & quid pulchrum eius, nisi frumentum electorum, & vinum germinans virgines.* O diuinæ Sapientiæ altitudinem, quæ tales potuit adinventiones excogitare, ut coniungeret quod bonum & pulchrum est Dei, cum panis & vini figura, electionem vitæ æternæ cum manducatione panis; floremque virginitatis, cum haustu vini? Sed omitamus nunc has duas vltimas adinventiones, de quibus postea erit sermo, nunc de prima dicamus: in qua simul cum speciebus Sacramentalibus Panis &

a Zach. 9. 17.

vini

DUX SPIR
P. DE PONTE

vni coniunctum est omne bonum & pul-
 crum quod habet Deus intra & extra se, cor-
 porale & spirituale, & in omni genere virtu-
 tum, quod bonitatem & pulchritudinem ve-
 ram efficit. Nam ibi est ipsamet diuinitas, quæ
 est bonitas & pulchritudo per essentiam; &
 vni preciosissima & pulcherrima, quam ad-
 inuenire potuerit Sapientia diuina: vni
 scilicet verbi diuini cum humana natura, &
 eam carne & sanguine, ex quibus illa com-
 ponitur. Ibi est pulcherrima creatura, quæ
 sit inter puros Spiritus, anima scilicet Christi
 Domini nostri sanctissima, in cuius compa-
 ratione obscuræ sunt Hierarchiæ Angelorum:
 sicut in præsentia solis, stellæ non lucent. est
 præterea elegantissimum corpus inter omnes
 homines, qui sunt, & erunt cum splendore
 immenso, quem ex coniunctione talis animæ
 recipit, cuius venæ sunt plenæ preciosissimo
 agni sanguine; quo ille abluit peccata mun-
 di. Ibi quoque suprema est bonitas & pul-
 chritudo gratiæ, charitatis virtutum, ac do-
 norum quæ DEVS communicauit, aut
 communicaturus est suis creaturis, quia b
 in hoc Domino sunt omnes thesauri Sapien-
 tiæ & scientiæ DEI, cum supremo lumine
 gloriæ, visionisque beatæ, cum potestate
 excellentiæ, & innumeris alijs gratijs: de cu-
 ius plenitudine omnes Iusti accepturi sunt par-
 tem bonitatis & pulchritudinis, quam habue-
 rint. Ac deniq; quoniam, Bonū (teste S. Thoma)
 obiectū est appetitionis & amoris; pulchritudo
 verò

b Colof. 2. 3.

verò aspectus & cognitionis, qui sunt actus perfectæ vitæ contemplatiuæ. si in hoc Sacramento est omne bonum & pulchrum Dei, in eodem quoque erit omne quod amare possis, ac desiderare, ad implendam capacitatem tuæ voluntatis, & intellectus; cordisque famem saturandam. Conijce oculos per omnia quæ scripta sunt in diuinis scripturis, & in libris creaturarum, & omnia hic inuenies cum excellentia infinita, quamuis abbreviatæ & velata externo illo panis & vini velo: si simul legas profundissimam & stupendam filij Dei humilitatem, qua exempli & vilitatis tuæ causam ad eam excelsum coniuge evo-luerit rei ad eam vili; tantamque pulchritudinem & splendorem tam vili externa specie occultare. O altitudinem & profunditatem sapientiæ & charitatis Dei: obstupescit Apostolus, idque meritò, quod *qui in forma Dei esset Patriq; suo æqualis, semetipsum exinani- ret formam serui accipiens in similitudinem hominum factus; diuinitatis gloriam, nostræ humanitatis vilitate contegens.* Quomodo ergò tu non obstupesces, quod Deus hic & homo esse demiserit, & abiecerit; vt in hoc sacramento, panis & vini figuram acceperit: & vilis ad eam creaturæ accidentibus se vestiuerit, non solum diuinitatis gloriam, sed etiam humanitatem glorificatam re ad eam vili paruaque cooperiens? Laudent te, Deus meus, pulcherrimæ Angelorum hierarchiæ, ob hanc vitionem tantæ pulchritudinis cum tanta vilitate fa-

e Phil. 2. 7.

DUX SPIR
T. DE PONTE

nam; quò te magis humiliatuma spicio, eò ma-
 gis ostupesco, eoq; amplius te diligo. Sciebas
 tu bene Domine, si hoc modo te cooperiebas,
 multos te contempturos, paruique facturos,
 tanquam purum panem quemadmodum mul-
 tite in mortali vita degentem contempserunt
 & tanquam purum hominem vili penderunt,
 sed immensa tua charitas has humiliaciones
 tacens complectitur, tolerat ac dissimulat:
 nullam quærens ultionem de ijs, qui eas tibi
 intulerunt, vt mihi mansuetudinis, & humili-
 tatis exemplum præberes. O humilitatem in-
 estimabilem? ô mansuetudinem incomprehen-
 sibilem? ô cœlestem Magistrum? qui in san-
 ctissimo isto Sacramento, docendo tuo exem-
 plo clamas, omnesq; exhortaris: *d discite à me* d. Mat. 23. 29
quia mitis sum & humilis corde. fac me discere
 à te, vt mundi huius gloriam occultem, sicut
 tu diuinam occultas; & vt patientiam habeam,
 dum ab alijs contemnor, sicut tu habes, dum
 contemneris; gaudeam ego si habear qualis
 sum, & contemnar pro meritis; siquidem tu à
 multis haberi pro eo, qui non es; nec in eo ho-
 nore, quo dignus es.

§. 2.

*De conuersione substantia panis, acciden-
 tibus sine subiecto rema-
 nentibus.*

P R I M V M hoc miraculum alia valde stu-
 penda comitantur, in quibus licebit tibi
 legere ac meditari veritates & exempla

DUX SPIR
P. DE PONTE

a Exod. 7. 10.
a Exod. 7. 20.
b Ioan. 2. 9.

Opus. 58. c. 11

altissime perfectionis. Secundū ergo miraculū
est stupenda conuersio substantiæ panis in cor-
pus Christi D. N. & substantiæ vini in preciosū
eius sanguinem. Quemadmodum olim a virgo
*Moyses cōmutabatur in serpentem, & aqua su-
minū in sanguinem, & b aqua denique in vinum.*
Interest tamen, quod aliæ conuersiones fuerūt
visibiles, hæc autem est inuisibilis: in qua inte-
riora panis & vini mutantur, persistentibus vi-
sibilibus accidentibus: ad eum modum, quo
Christus D. N. ex vtero suę Matris egressus est
absq; eius integritatis detrimento: & cū aues
(ait Sanct. Thomas) conuertant interiora ouo-
rum in carnem viuam, eorum corticibus non
mutatis: non est multum, quod modo alio
prodigioso commutet noster Seruator, inte-
riorem panis substantiam, eisdem externis
accidentibus persistentibus, figura scilicet, in-
tegritate, & reliquis proprietatibus, quas an-
tea illæ habebant, vt fidei diuini huius myste-
rij locus relinquatur; & ad significandas stu-
pendas mutationes, quas in suis electis opera-
tur potens dextera excelsi, hic latentis muta-
tisq; non exteriora corporis, sed interiora
spiritus; non quod naturale est in illis, sed
quod liberum & quod terrenum est, in cœle-
ste, humanumq; in diuinum: vt quemad-
modum sub ipsa accidentia ingreditur ca-
ro Christi pro substantia panis, quæ ibi erat:
sic intra nos ipsos in locum Spiritus proprii
ingrediatur Spiritus Christi vniatq; ille in
nobis & non Spiritus noster: vt liceat cum
Aposto-

Apostolo dicere: *et vivo iam non ego vivit verò in me Christus.*

Gal. 2. 20.

3.

Hoc ipsum magis elucet in tertio miraculo, quod huic simul coniungitur insignis videlicet solennisq; diuisionis, quam efficit Deum rerum intimè vnitarum, & in naturali suo esse colligarum: accidentia enim panis & vini manent sine suo subiecto, substantia scilicet: cui iuxta suam naturam ita in hærebant, vt, illa sublata, ipsa quoque perirent: Sed Dei virtute fit, vt licet sensibus nostris percipiamus colorem, odorem, & saporem panis & vini: fide tamen credamus, nullam ibi panis substantiam remanere; sed virtute Christi subintrantis dissolutionem esse vnionem illam accidentium & substantia; conseruarique accidentia per seipsa supra id, quod ipsorum natura & propensio exigebat. Quemadmodum d *Iordanis fluminis aqua* in præsentia Arce Fœderis diuinita fuit, vt superior pars confisteret, inferior verò more consueto *decurreret vsque ad mare mortuum, donec omnino deficeret.* Hoc est diuinæ Omnipotentia; opus, quo diuina Sapientia te docet, posse te virtute sanctissimi Sacramenti talem perfectionem consequi, ne sis nimium creaturis astrictus: quamvis natura stricto amoris vinculo te illis agglutinauerit. eam enim fiduciam consequeris, quod, etiam rebus omnibus creatis, quibus adhærebas, deficientibus, non sit

d Iosua 3. 13.

Z z z

tibi

: Matt. 10. 34.
f Luc. 12. 51.

g Heb. 4. 12.

h Isai. 28. 20.

i 1. Reg. 5. 3.

tibi creator defuturus, ob cuius amorem, si opus erit, vitam ducere possis separatus a parentibus, fratribus, cognatis & amicis, & illis omnibus, a quibus tuæ vitæ sustentatio alioquin pendebat. Cum enim hic Dominus dixerit: *esse venisse non ut pacem mitteret inter eos, sed gladium & separationem* inter eos, qui se diligunt, quando id ad ipsius diuinum obsequium est necessarium: ita diuinum hoc verbum (de quo Apostolus, quod sit *g pertrahibilior omni gladio alicui*) in hoc diuino Sacramento latens, ad animam tuam venit, ut affectiones omnes carnis & Spiritus diuidat, perdatque carnales, ut solus Spiritus viuat. Attende verò, quod quemadmodum post consecrationem, sub illis accidentibus neque manet, nec vnquam reuertetur substantia panis, aut aliqua eius pars; sed ipse solus Christus, qui nullam aliam substantiam voluit cum sua ibi manere: sic studendum tibi sit, ut post sacram communionem, offeras DEO te ipsum in holocaustum, ita repellendo a te affectus omnes inordinatos, ut amplius nec ipsi, nec aliquid eorum locum in te habeant, sed ipse solus Christus Dominus. *h non g statum enim est tui Spiritus stratum*, ut non capiat alterum, qui ipsi aduersetur; nec manebit ipse in altari cordis tui *i cum idolo Dagon*, siue cum inordinata aliqua ad creaturam affectione, nec vult se admitti ad te ad breue aliquod tempus; sed animo nunquam illum dimittendi; & cum ea fiducia de eius omnipotentia, quod

DUX SPIR
P. DE PONTE

ia, quod gratia sua fit tibi affuturus; ut in ijs, quæ proposueris & statueris, firmus sis & constans. O Deus omnipotens, qui talem diuisionem in Sanctissimo hoc Sacramento efficis, accipe in manu tua potentissimi verbi tui gladiū, sanctam scilicet tuam inspirationem, eaq; separa à me quicquid me potest à te separare. tu esto Domine firmitas mea, & habita semper in mea habitatione: te enim in ea existente, nihil mihi deesse poterit, etiamsi nulla sit creatura, cui adhæream.

Ex Hoc prodigio aliud sequitur nō minus stupendum. Nam panis & vini accidentia per se ipsa & absque substantia cum inhæreant obtinent officia omnia & opera naturalia, nō illa modo quæ imperfectæ accidentis naturæ sunt proportionata; sed alia etiam, quæ eam excedunt, & ipsius substantiæ potius sunt propria. quæ officia æquè perfectè præstant, atque si essent substantiæ coniuncta, supplente diuina virtute, absentis substantiæ vices. Non itaque solum odorem, saporem, aut calorem proferunt, sed confortant etiam, exhilarant & nutriunt humanum corpus, æquè bene, atque si reuera essent panis & vinum. ut appareat verissimum esse, quod *non in solo pane viuat homo, sed in omni verbo, quod procedit ab ore Dei*: siquidem in hoc Sacramento non panis est, qui nutrit; sed virtus Dei, cum accidentibus concurrentis; quæ etiam, illa eleuat ad alia opera supernaturalia & diuina: eisdem enim animas nutrit, admi-

k Deut. 8. 3.
Matt. 4. 4.

randosque effectus efficit, quos hoc Sacramentum producit.

H A E C O M N I A illud nobis significant, quod iusti à creaturis veluti auulsi, & innitentes soli creatori, & virtuti, ac viribus quas diuinus hic cibus illis communicat; non solum ordinarias suas actiones, & quidem excellentissime ac perfectissime faciunt: sed etiam grandia quædam facinora supra proprias vires aggrediantur: feliciterque voti compotes in eis fiant. eò quòd diuina potentia suppleat humanam imbecillitatem. quemadmodum gloriosissimi Martyres in suis agnibus; sanctissimi Confessores ac Virgines in suis ieiunijs, & vitæ asperitatibus sunt experti. Nec verò est cur ex pusillanimitate tepidum contrahas, tuumque nutrimentum simili pani astringas. Nam potest Dei verbum sine eo solis herbis sustentare eum, qui multos delicatosque cibos sumere consueuerat. neque iustum est diuinam omnipotentiam limitare, vt quæ & possit & soleat viles Creaturas, tanquam instrumenta, adhibere ad opera præclarissima. & ita licebit cum Apostolo dicere *omnia in offum* in virtute diuini huius panis *qui me confortat*; & cum Iob: *in pane Domine iuxta te. & cuiusuis manus pugnet contra me*: si enim tu es intra me, omnem, tui amore, superabo difficultatem. **O D E V S** infinite, qui *in infirma mundi elegis, vt confundas fortia*, ne gloriatur aduersum te brachium carneum; vtere me, tanquam

1 Phil. 4. 13.
in Iob. 17. 3.
in 1. Cor. 1. 27.

DUX SPIR
E. DE PONTE

eus Omnipotentis instrumento, ad insignia glorie tue facinora præstanda.

S. 3.

*Quomodo sit Christus Dominus noster
in Sanctissimo Sacramento.*

5.
QUIN T V M prodigium, vereque stupendum est, quod totum corpus Christi Domini nostri, cum tota sua integritate, & pulchritudine, quam habet in cælo, sit in hoc Sanctissimo Sacramento, modo quodam singulari. Nam totum & integrum est in tota hostia consecrata, & in qualibet eius parte, atque si esset Spiritus, ad eum modum, quo anima nostra est tota in toto corpore, & tota in singulis eius partibus. Ex quo fit, ut quamvis Christus Dominus noster habeat in hoc Sacramento veram carnem, non tamen viuat vitam carnis, exercendo scilicet proprias potentiarum, & sensuum corporis actiones. Habet enim ibi pedes & manus, nec tamen ambulat, aut palpat; habet palatum, sed non degustat; linguam habet, sed non loquitur; oculos & aures, quibus tamen ibi non utitur: quamvis spiritualibus utatur, quibus videt auditq; omnia: ac deniq; ob eum modum, quo in hoc Sacramento, caret omnibus delicijs, & delectationibus, quæ sensibus percipiuntur: atq; si eis careret. Hæc fuit infinitæ Sapientiæ & omnipotentæ Dei adinuentio mirabilis, qua condiuit carnem Agni immaculati, tanq̃ Spi-

Ioan. 6. 53.
63.

ritum, vt esset Christiano populo cibus. Quod non sunt affecuti rudes illi discipuli, qui id iudicabant impossibile, aut omnino horrendum. ideoq; murmurantes dicebant: a quomodo potest hic nobis carnem dare suam ad manducandum, & durus est hic sermo, & quis potest eum audire? & ex hoc multi discipulorum eius aberrunt retro, & iam non cum illo ambulabant. remanentibus vero, secretum hoc aperuit dicens: Spiritus est qui viuificat: caro non prodest quicquam. verba quae ego locutus sum vobis Spiritus & vitae sunt. Quasi diceret: ne ita crasse verba mea accipiatis, sicut isti, qui ex mea schola recesserunt: caro enim mea non ita est manducanda carnaliter, sicut manducatur occisorum animalium caro; sed sumenda est sacramentaliter, tanquam Spiritus: quia est caro viuua, dabitque vitam ijs qui hoc modo eam manducauerint: commutabit enim illos ex carnalibus in spirituales.

1. Cor. 10. 3.

QUALIS autem sit haec vita, hoc ipsam miraculum representat. Cum enim viri Iusti vere habeant carnem & sanguinem; virtute tamen huius manducationis, vitam ducunt adeo Spiritualem, & ab omni carnis odore & sapore nudam; vt possint cum Apostolo dicere: *in carne ambulantes, non secundum carnem militamus*: nec propensiones carnis sequimur. Nam ad omnia quae Deo displicent, eiusque voluntati aduersantur, etsi habeamus oculos & aures, non tamen ea videmus vel audimus; & cum habeamus gustatum & linguam, non tamen gusta-

mus au-

DUX SPIR
P. DE PONTE

mus aut loquimur: & habentes pedes ac manus, non tamen ambulamus aut cōrectamus: interdicientes nobis omnem sensuum oblationem, in omnibus quæ Dei voluntati nō sunt conformia: sed attendimus tantum ijs, quæ ad ipsius obsequium spectant, *c mortificantes* (vt ait idem Apostolus) *spiritu facta & opera carnis*, quò vita nostra spiritualis & perfecta sit: sicut in sanctissimo hoc Sacramēto adumbratur.

c Rom. 13.

6.

Ex hoc prodigio aliud sequitur, non minus stupendum. Nam esto diuidantur ac separentur species Sacramentales in plures partes, nō tamen diuiditur ipsum corpus aut sanguis Christi Domini nostri, sed totum & integrum remanet in qualibet parte diuisa, etiamsi minima. Diuisio enim & separatio solum fit in exterioribus non in interiori: quod est indiuisibile, sicut spiritus: ad eum modum quo speculum refert vultum se aspicientis: quod si in quatuor partes diuidatur, vnaquæque refert eundem vultum æquè integrè, atque eum simul essent. Ex quo intelligitur, tantūdem recipi in parua hostia, atque in magna; & in qualibet eius parte, atque in tota; in quo renouatur antiquum illud miraculum de manna, de quo dicitur, quod *d nec qui plus collegerat habuit amplius. nec qui minus parauerat, reperit minus: sed singuli iuxta id quod edere poterant congregauerunt, modò designatam mensuram collegissent*: quod quid aliud est, nisi quod in hoc tibi delineetur ac describatur cordis inte-

d Exod. 16. 15
Abulens. q. 7
in Exod.

o Osee. 10. 2

gritas, & interior recollectio, quam possis obtinere virtute huius Sacramenti. Nam licet necesse sit, te in varias externas occupationes diuidere, iuxta status & officij tui obligationem: non tamen diuideris interius, *et nec cor tuum ad varias inordinatas affectiones diuides, ne intereat: sed potius in medijs occupationibus* Marthæ, conseruabis illud vnum necessarium cui attendit Maria: cor. s. integrum, recollectum & cum Christo vnitum: dirigendo externas illas occupationes ad vnicum solum finem, gloriam. s. Dei, & executionem diuine eius voluntatis, in reb. omnib. siue magnis siue paruis, & in qualibet earum parte, collimando semper & in omnibus ad eundem finem; & attendendo illis vno eodemque spiritu Christi, propter quem æque satur remanebis paucis atque multis, & infimis atque altissimis: quia tua saturitas in eo erit. vt voluntatem Dei in omnibus, quæ ipse iusserit, exequaris: eodem amore magna & humilia amplectendo, si idem Dominus hæc iusserit, qui illa. Denique in præclaro hoc exemplo addiscere licebit recollectionem in oratione & contemplatione, quã desideras; includendo te, sicut tuus Magister intra recessum tuum, relicto vsu sensuum corporis, & vtendo potentijs spiritualibus, ad agendum solum cum Deo, eiusque magnalia meditanda, concordando, & vnitando tanquam fratres, cogitationes & affectus tuos, virtutes cœlestis huius escæ, quæ panis est vnionis & concordie. O panis vitæ, qui coniungis atque conseruas in tuis electis duplicem vitam

DUX SPIR
T. DE PONTE

vitam actiuam & contemplatiuam, confirma,
& collige cor meum, vt ita exerceam plurima
alterius opera, vt pacem & vnionem cum al-
tera non amittam. O vinum generans virgi-
nes, purifica & ordina animæ meæ affectiones,
vt ita creaturas diligam, quamuis multæ illæ
sint, vt in omnibus te creatorem meum dili-
gam. O Deus sub isto velo latens, absconde me
intra teipsum, vt de te solo cogitem, te que so-
lum amem, omnibus meis potentijs inter se,
& tecum colligatis & vnitis.

§. 4.

*De Christi D. N. ad Sacramentum
aduentu.*

SEPTIMUM miraculum seu prodigiū est, 7.
quod cum Christus D.N. fit in cælo em-
pyreo, ibi que locum corporaliter occu-
pet suæ dignitati congruentem. non discedens
inde, descendit semper ad Sacramentum, in
quo est in partibus innumeris vniuersi, vbi-
que fit consecratio, nullo prætermisso loco,
quantumuis abiectissimo, & vilissimo. attendit
enim providentia sua incomprehensibili, om-
nibus sacerdotibus volentibus consecrare; &
in eodem instanti accedit ipse, vt verba con-
secrationis, ipsius nomine super panem & vi-
num prolata, verissima esse faciat: ita vt sta-
tim, atque sacerdos dicit: **HOCEST COR-
PVS MEVM, & HICEST CALIX SAN-
GVINIS MEI,** sit ipse ibi, sicut supra est di-
ctum: a obediente Deo voci hominis sacerdotis. a iosu. 10. 14.

non

DUX SPIR
P. DE PONTE

non solum, si ille iustus sit, bonaque intentione verba illa proferat; verum etiam, si ille sit improbus, pravaque intentione, ipsum Christum verbi gratia contemnendi & in mortali peccato communicandi, illa dicat: idque faciat non solum semel in die, sed quoties eius minister voluerit. Quod enim in se est. decreuit & statuit, non suam voluntatem, sed alienam sequi; in qua suam omnino posuit. in eodem itaque instanti miro & stupendo quodam modo, corripit ipsas species Sacramentales ita firmiter ac solidè, vt quamdiu illæ durant, nunquam illas dimittat, vbiunque illæ collocentur: ita vt neque sumentis illas indignitas, qualis fuit iudæ; neque utilitas loci, vbi Sacramentum seruandum reponitur; nec iniuriæ vllæ, quæ illi inferantur; aut blasphemix, quæ in ipsum iaciantur, illum ab speciebus expellere valeat. Nam quemadmodum factus fuit obediens vsque ad confixionem in cruce, & in eadem vsque ad mortem perseuerauit; itaque nostri gratia accedit ad sanctissimum Sacramentum: in quo tamdiu perseuerat, donec ipse panis & vini species corrumpantur. & vniuersum immutabiliter id seruabit vsque ad finem mundi, hac etiam ratione implens verbum, quo promissit, *b se nobiscum futurum vsque ad finem seculi*. O heroicam obedientiam: o inuictam perseuerantiam: o prodigiosum exemplum, dignissimum quod omnes venerentur & imitentur: Lege o anima mea, & ruma excelsissimas virtutes in hoc libro scriptas, easque comedas,

Mat. 28. 20

edas, vt tuas facias. Ex nunc Saluator mi, virtute huius tui Sacramenti, spero me imitaturū tuam obedientiam, humilem, & ad nutum: meipsum subijciens non solum maioribus, sed & minoribus; *non tantum bonis & modis, sed etiam discipulis*: quatenus illi vices tuas obtineant. nec solum in rebus mihi iucundis & honorificis, sed etiam in insulis & abiectis: exuendo meam propriam voluntatem, vt induā superioris, hilariter, ad nutum, sine dilatione aut mora; & tanta constantia, vt mori potius eligam, quam desinam obedire. O panis viue, qui de coelo venisti, vt perpetuam manducanti vitam conferres, siquidem *de vita mea in voluntate tua* implenda est: concede mihi te cū eo spiritu manducare, vt semper existimem: *et cibum meum esse facere voluntatem eius*, qui tanta in me bona confert

1. Pet. 2. 13.

Psal. 29. 6.

1. Ioh. 4. 34

8.

Hv i c miraculo aliud quiddam accedit, quod mirificè illud exaltat. Nam, esto ad rei veritatem, quam verba cōsecrationis in rigore significant, satis fuisset, quod sub accidentibus panis esset solum corpus Christi D. N. & sub accidentibus vini, solus esset sanguis: hoc tamen nō obstante, voluit ipse, vt se hæc duo inuicè comitarentur, simul cū cæteris rebus, quæ simul cum illis sunt colligatæ, nulla prorsus excepta: ita vt in sacra hostia sit corpus cū suo sanguine & anima, ac diuina persona, quæ hæc omnia sustentat, cum tota diuinitate, quæ est in filio, in qua ipse est vnus cum Patre, & Spiritu S. ita vt nō possit vnus ab alio separari.

Et eo-

Et eodem prorsus modo in sacro calice est sanguis cum ipso corpore & anima, ac diuinitate. ex quo fit, vt tantundem omnino suscipiat laicus in hostia sola, sicut sacerdos in hostia & calice: eo quod totus Christus sit sub singulis speciebus. quare omnes excellentiæ, quas diuina scriptura tribuit huic pani, sunt etiam de hoc vino intelligendæ; & vicissim quas vino tribuit, sunt intelligendæ de pane, qui *fitim extinguit, inebriat, & generat virgines*: sicut diuinum hoc vinum: & hoc *fit famem sedat, confortat, nutritque, sicut panis*: & in utroque manifestat infinitam suam charitatem & liberalitatem erga nos *h commouens* (vt dixit per Aggæum Prophetam): *ælum & terram*: edens ad eò stupenda prodigia in pane & vino terrenis; & in corpore & sanguine suo celestibus; coniungens vtraque in vno, vt *veniat desideratus cunctis gentibus* quotidie in templum suum, & *impleat domum suam summa gloria*, reali vt delictet sua præsentia. Quænam charitas profusior esse potest, aut quæ liberalitas magis beneuola, quam quod Deus nobis det quicquid *bonum & pulchrum* habet. inuertens omnes naturæ leges; vt sua nos repleat gratia.

SATIUS equidem fuisset, ad spirituale nostrum alimentum, si merum panem & vinum benedicta nobis dedisset, ipso Christo Domino è cælo eis tanquam instrumentis. vt ente, ad efficiendos eosdem effectus in anima, quos nunc efficit; quemadmodum pura aqua, purum oleum ac balsamum materia sunt alia-

DUX SPIR
P. DE PONTE

f Ioan. 6. 35.
O' ex 14. 8.
Cant 7 9.
g Zach. 9. 17.

h Agg 2. 7.

i Zach. 9. 17.

rum

rum Sacramentorum: sed id tamen non fuisset satis, ut infinitam suam charitatem, liberalitatem, ac misericordiam nobis manifestaret. quare voluit ipsemet per seipsum venire, cum suo corpore & sanguine, cum anima & diuinitate: ut sic esset nostrum alimentum. Si magnus quispiam Princeps, mensæ accubens cum sui regni Magnatibus, recordaretur pauperculi alicuius ægroti in straminea sua casa iacentis, nihil habentis, quod posset comedere, motus Princeps eius commiseratione, mitteret per aliquem ex suis famulis delicatum aliquod ferculum, ex quo ipse vesceretur; hoc existimarem magnum indicium misericordiæ & charitatis illi Principis erga desertum illum pauperculum: quod si non per aliquem famulum, sed per vnum ex Magnatibus mensæ accubentibus, quæ ex mensa surgere & ferculum illud ad pauperculum portare iuberet, diceremus maiora Principem tunc dedisse indicia amoris erga pauperem, quantum illum faceret. Quod si verò ipsemet è mensa surgens, cibum illum delicatum ad pauperem deferret; excessum amoris interpretaremur: nec deesset, qui stultitiæ factum illud tribueret; aut rem maiestate regia indignam, aufereret.

○ IMMENSAM sublimitatem? ô diuini amoris excessum infinitum: quod regis pectus terreni non capit, hoc præstat quotidie Rex cœlestis modo quodam adeo amabili ac liberali, ut excedat

quic-

k Luc. 22. 30.

quicquid nos aut loqui possumus, aut intelligere. Rex enim hic cœlestis accumbens in cœlestibus palatijs k mensæ (sicut ipsemet Apostolis suis dixit) & continuum exhibens conuiuium suæ aulæ magnatibus, seipsum præbens illis in cibum, vt videant ac fruantur ipso magna saturitate. Ibi inquam meminit pauperuli & miserrimi hominis, imbecillis, & iacentis in huius mundi casula, prostrati in cœno suarum miseriarum, nec bolum habentis panis, quem ori apponere possit. Huius ergo miseratus, vult aliquid ex proprio ferculo & reliquijs mensæ suæ illi mittere, de gratia videlicet & charitate, de donis & cōsolationibus: quæ ibi in magna abundantia & absque vlllo fastidio comeduntur; sed hanc tamen portionem non vult mittere per aliquem ex Angelis, qui illi ministrant; nec per Seraphinos qui mensæ assistunt. Sed ipsemet è cœlo descendit, licet accidentibus panis & vini velatus, & ita fit ipsemet cibus & potus, vt suis donis eum impleat, qui dignè ipsum acceperit.

Serm. 79. in
Cant.

Si non scis quid sit amare, stultitiam hanc existimabis: vt enim ait Sanctus Bernardus: instar linguæ græcæ est ei, qui nunquam illam didicit, quod loquaris de amore cum eo qui nesciat quid sit amare. Si tamen vel aliquid scias de amore, facilè credes quicquid hactenus diximus: est enim quædam proprietates amoris, vt sit inuentius viarum & modorum, quibus dilecto suo vniamur. faciat.

DUX SPIR
P. DE PONTE

carque illum participem omnium, quæ ipse
habet, ut prouocet ad redamandum. & cum
Deus infinita habeat sapientiam, & omni-
potentiam; inique amor sit infinitus: quô-
modo potes dubitare, quod sciet, poterit, ac
volet has adhibere adiuuentiones, quibus te
ad ipsum amandum alliciat, ac pertrahat? O
amor infinite, quid faciam, ut ita amem te, sic-
ut tu amas me? cur non tibi dem quicquid ha-
beo, cum sit ad eum modicum; siquidem tu
venis ad me cum omnibus, quæ habes, quæ tâ-
ta sunt; adhibeam ego mille inuentiones, ad
tibi seruiendum; sicut tu, ad mihi indulgen-
dum adhibuisti.

HAB sunt, frater charissime, septem diuini
amoris adiuuentiones; in quarum medita-
tionibus, simul cum alijs septem capite duo-
decimo positis, frequenter exercere te debes,
sicut dicitur cum Dauid: *meditabor in omnibus o-*
eribus tuis, & in adiuuentionibus tuis exerce-
bor; congratulando Saluatori tuo de omnibus,
illis verbis Isaie: *in ducite iusto, quoniam be-*
ne: quoniam fructum adiuuentionum suarum
comeder. O iuste iustorum & sanctorum san-
cte, sint felices sanctæque omnes adiuu-
entiones, quas ad nobis indulgendum adhibui-
sti: sit benedicta sapientia tua, quæ illas adiu-
uenit; & omnipotentia quæ illas est execu-
ta: & charitas quæ illas voluit & elegit.
Certus esto Domine, quod comedes fructus
earum: multas enim animas ad te trahes, quæ
has adiuuentiones meditantes diligant te

Psal. 76. 13.

in Isa. 3. 10.

DUX SPIR
P. DE PONTE

amore feruenti, & inuentiuo, qualis tuus est amor. Fructus tui fuerunt, adinventiones Apostolorum, Martyrum, Virgineum, Anachoretarum, & Religioforum, quibus ostendere voluerunt amorem erga te, respondentem tuis erga se; & nunc comedunt, fruunturque in celo fructu adinventionum, quas adhibuerunt in terra. Quis mihi det, vt ego sim vnus ex his iustis, meditando ita tuas adinventiones, vt tuo simili amore te diligerem: quod & ego, sicut illi, fructum comedam mearum adinventionum, fruendo tuis in æternum. Amen.

CAPVT XVI.

*DE AMORE VNIENTE NOS
cum Christo Domino nostro: & cum
proximis, qui per hoc sanctissimum
Sacramentum obtinetur: & quos-
nam gradus hæc unio
habeat.*

Is quæ in proximo capi-
te sunt dicta, satis decla-
ratum est quicquid perti-
net ad aduentum & in-
gressum Christi Domini
nostri in hoc Sacramen-
tū, & ad vnionem, quam
habet